

ODRZUCENIE SPADKU

Dzisiaj słów kilka o odrzuceniu spadku po upływie terminu. W listopadzie 2023 roku ustawodawca zdecydował wprowadzić się do kodeksu cywilnego modyfikację artykułu 1015 kodeksu cywilnego, która mówi co następuje. Po pierwsze spadkobierca ma 6 miesięcy na odrzucenie spadku od chwili dowiedzenia się o tytule swego powołania.

Był to przepis, który już funkcjonował w kodeksie cywilnym. Wymaga wyjaśnienia o co chodzi z tym dowiedzeniem się o tytule swego powołania. No co do zasady jest to chwila śmierci spadkodawcy, natomiast w sytuacji kiedy spadkobierca na przykład nie miał kontaktu ze spadkodawcą to jest to nie tyle moment śmierci spadkodawcy co moment dowiedzenia się o śmierci spadkodawcy, więc w praktyce sądowej znane są przypadki, że to 6 miesięcy liczymy nie od daty śmierci, ale na przykład od 6 miesięcy po dacie śmierci, więc zdarzały się takie sytuacje kiedy spadkobiercy po prostu mieli więcej czasu na złożenie tego oświadczenia niż to 6 miesięcy od daty śmierci, ponieważ pozwalała na to ustawa.

Od 15 listopada 2023 roku ustawodawca wprost wskazuje, że sam moment złożenia wniosku do sądu spadku jest wywiązaniem się spadkobiercy z tego obowiązku, jest zachowaniem terminu, co oznacza, że jeżeli przed upływem terminu sześciomiesięcznego od dnia dowiedzenia się o tytule swego powołania spadkobierca złoży do sądu spadku wniosek o odrzucenie spadku to termin ten będzie zachowany. I wcześniej wynikało to ze stanowiska doktryny, orzecznictwa, chociaż orzecznictwo i piśmiennictwo w tym zakresie nie były do końca zgodne i pojawiały się wątpliwości interpretacyjne, natomiast ustawodawca od 15 listopada 2023 roku te wątpliwości ukrocił i zezwolił mówiąc wprost na odrzucenie spadku de facto po terminie. Dlaczego po terminie? Ponieważ wszyscy wiemy, że sprawy sądowe potrafią potrwać, sam moment złożenia pisma wszczynającego postępowanie nie jest jeszcze zakończeniem sprawy, a więc po złożeniu wniosku np. w grudniu, wniosku o odebranie oświadczenia o odrzuceniu spadku w zależności od obłożenia referatu danego sędziego, wniosek mógł być rozpoznany np. trzy miesiące później bądź pół roku później, więc de facto o ten czas właśnie od momentu złożenia wniosku do wyznaczenia rozprawy i odebrania oświadczenia o odrzuceniu spadku wydłuża się po prostu ten czas i jest to de facto odrzucenie spadku po terminie, ponieważ spadkobierca na rozprawie składa oświadczenie o odrzuceniu spadku. Druga kwestia dotycząca odrzucenia spadku po terminie dotyczy osób małoletnich.

Przed nowelizacją, czyli przed listopadem 2023 roku procedura na odrzucenie spadku przez małoletniego była dwuetapowa. To oznaczało, że rodzic z reguły dziecka, opiekun prawny dziecka musiał, jeżeli chciał odrzucić spadek za dziecko, musiał po pierwsze uzyskać zgodę sądu, po drugie dopiero wszcząć postępowanie o odebranie oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletniego. Obecnie ustawodawca uznaje, że nie jest co do zasady konieczna taka zgoda sądu na odrzucenie spadku.

Jeżeli rodzic wcześniej odrzucił spadek sam w swoim imieniu, to może także odrzucić spadek za dziecko bez zezwolenia sądu, więc to tak naprawdę upraszcza całą procedurę.

W sytuacjach, kiedy drugi rodzic sprzeciwia się odrzuceniu spadku, wtedy wymagana jest nadal zgoda sądu rodzinnego na odrzucenie spadku i wówczas na czas trwania tego

postępowania, kiedy to sąd rodzinny będzie dywagował na temat tego, czy zezwolić na odrzucenie spadku przez dziecko, czy też nie, postępowanie, może nie tyle postępowanie, co właśnie termin na odrzucenie spadku w ten sześciomiesięczny od dowiedzenia się o tytule swego powołania zostaje zawieszony na czas trwania postępowania, w którym sąd będzie wyrażał zgodę. De facto dochodzi wówczas także do odrzucenia spadku po terminie, bo jeżeli np. po pięciu miesiącach od dnia śmierci spadkodawcy rodzic dziecka złoży taki wniosek o wydanie przez sąd rodzinny zgody na odrzucenie spadku, to na czas trwania tego postępowania ten termin na odrzucenie spadku po prostu ulega zawieszeniu, czyli na moment postępowania on nie biegnie. Dlatego obecnie ustawodawca dopuszcza de facto odrzucenie spadku po terminie. Wszystkie regulacje znajdziecie Państwo w artykule 1015 Kodeksu Cywilnego.